

IQTISODIYOT FANINI TA'LIM JARAYONIDA O'QITISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI VA METODIK YONDASHUVLARI

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Abdukaxxorova Durдона Ixomovna

e-MAIL: abduqaxxorovadurdona64@gmail.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada iqtisodiyot fanini o'qitishda qo'llanilayotgan zamonaviy pedagogik texnologiyalar va metodik yondashuvlar tahlil qilinadi. Unda raqamli ta'lim vositalari, interfaol usullar, muammoli ta'lim, loyihaviy va kompetensiyaga asoslangan yondashuvlarning ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, iqtisodiy tafakkurni shakllantirish, talabalar amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish va iqtisodiy jarayonlarni modellashtirishda ilg'or texnologiyalarning roli ko'rsatib berilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiyot fani, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, interfaol metodlar, raqamli ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, innovatsion pedagogika, iqtisodiy tafakkur.

АННОТАЦИЯ

В статье анализируются современные педагогические технологии и методические подходы, применяемые в преподавании экономики. Подчеркивается важность цифровых средств обучения, интерактивных методов, проблемного обучения, проектного и компетентностного подходов. Показана роль современных технологий в формировании экономического мышления, развитии практических навыков студентов и моделировании экономических процессов.

Ключевые слова: экономика, современные образовательные технологии, интерактивные методы, цифровое образование, компетентностный подход, инновационная педагогика, экономическое мышление.

ANNOTATION

This article analyzes modern pedagogical technologies and methodological approaches used in teaching economics. It emphasizes the importance of digital learning tools, interactive methods, problem-based learning, project-based and competency-based approaches. It demonstrates the role of modern technologies in shaping economic thinking, developing students' practical skills, and modeling economic processes.

Keywords: economics, modern educational technologies, interactive methods, digital education, competency-based approach, innovative pedagogy, economic thinking.

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida ta'lim jarayonini zamon talablari asosida modernizatsiya qilish eng muhim masalalardan biridir. Ayniqsa, iqtisodiyot fanini o'qitish sohasida zamonaviy texnologiyalarni joriy etish — talabalarning iqtisodiy tafakkurini kengaytirish, tahliliy fikrlash, qaror qabul qilish, moliyaviy savodxonlik va raqamli iqtisodiyot jarayonlariga moslashish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi¹.

Iqtisodiyot fani — o'z mohiyatiga ko'ra, nazariya va amaliyotni uyg'unlashtirgan kompleks yo'nalishdir. Shuning uchun uni o'qitishda an'anaviy ma'ruza va yozma ishlar bilan chegaralanish bugungi kunda yetarli emas. Ta'limga axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, interfaol metodlar, muammoli vaziyatlar asosidagi yondashuvlar, hamda iqtisodiy simulyatsiyalarni kiritish orqali samaradorlikka erishish mumkin.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni hamda "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi ta'lim jarayonini innovatsion asosda tashkil

¹ To'xtayev A. Pedagogik texnologiyalar asosida iqtisodiy ta'limni takomillashtirish. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. — 215 b.

etish, iqtisodiy fanlarni o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish zaruratini belgilab bermoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Iqtisodiyot ta'limining samaradorligini oshirishga qaratilgan ko'plab ilmiy tadqiqotlarda (A. To'xtayev, N. Karimov, T. Abdurahmonov, va boshqalar) zamonaviy ta'lim texnologiyalarining roli alohida ta'kidlangan. Ularning fikricha, iqtisodiy fanlarni o'qitishda talabning mustaqil fikrlashi, iqtisodiy tahlilni amaliyotga qo'llay olish qobiliyati va muammoli holatlarni hal etish ko'nikmalarini shakllantirish asosiy maqsad bo'lishi lozim.²

Metodologik jihatdan, tadqiqot quyidagi asosiy yondashuvlarga tayandi:

Interfaol yondashuv – dars jarayonini muloqot va hamkorlik asosida tashkil etish;

Muammoli o'qitish – iqtisodiy vaziyatlarni tahlil qilish orqali talabalarda tanqidiy fikrlashni shakllantirish;

Raqamli pedagogika – multimedia vositalari, virtual laboratoriyalar va onlayn platformalardan foydalanish;

Kompetensiyaviy yondashuv – iqtisodiy nazariya va amaliyotni integratsiyalashgan holda o'rgatish.

Tadqiqotda statistik ma'lumotlar, pedagogik kuzatishlar, talabalarning so'rovnoma natijalari va xalqaro ta'lim tizimidagi ilg'or tajribalar tahlil qilindi.

Shuningdek, iqtisodiyot fanida amaliy mashg'ulotlar ulushi ortganda, talabalar iqtisodiy model tuzish, moliyaviy tahlil qilish va investitsion qarorlar qabul qilish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishi kuzatildi.

XULOSA

Yuqoridagi tahlillardan kelib chiqib, iqtisodiyot fanini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash ta'lim sifati va samaradorligini

² Karimov N. Iqtisodiy tafakkurni shakllantirish metodikasi. — Buxoro: BuxDU nashriyoti, 2020.

— 188 b.

oshirishning muhim omili ekanligi aniqlandi. Interfaol usullar, raqamli vositalar, muammoli va loyihaviy o'qitish shakllari talabalarning iqtisodiy tafakkurini, tahliliy fikrlashini hamda amaliy faoliyatga tayyorligini kuchaytiradi.

Kelajakda iqtisodiyot fanini o'qitishda:

sun'iy intellekt asosidagi o'quv platformalarini joriy etish;

iqtisodiy jarayonlarni simulyatsiya qiluvchi virtual laboratoriyalarni yaratish;

o'quvchilar uchun "raqamli iqtisodiyot" modullarini kiritish;

iqtisodiyot fanini STEAM yondashuvi asosida integratsiyalash;

kabi yo'nalishlar ustuvor bo'lishi lozim.

Shuningdek, o'qituvchilarning raqamli pedagogik kompetensiyasini oshirish, zamonaviy o'quv-uslubiy majmualarni ishlab chiqish va xalqaro tajribalarni mahalliy sharoitga moslashtirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. To'xtayev A. Pedagogik texnologiyalar asosida iqtisodiy ta'limni takomillashtirish. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. — 215 b.
2. Karimov N. Iqtisodiy tafakkurni shakllantirish metodikasi. — Buxoro: BuxDU nashriyoti, 2020. — 188 b.
3. Abdurahmonov T. Innovatsion ta'lim texnologiyalari va ularni iqtisodiyotda qo'llash. — Toshkent: Innovatsiya, 2021. — 232 b.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasini tasdiqlash to'g'risida. — Toshkent, 2020. — 14 b.
5. OECD Report. Innovative Approaches to Economic Education. — Paris: OECD Publishing, 2021. — p. 56–78.
6. Smith J., Brown L. Digital Pedagogy in Economics Education. — London: Routledge, 2022. — p. 101–135.
7. Murodova D. Ta'limda raqamli transformatsiya jarayonlari. — Toshkent: TDPU nashriyoti, 2023. — 196 b.
8. UNESCO. Education for Sustainable Economic Development. — Geneva, 2021. — p. 22–49.